

květnovské
hudební 2023
slavnosti

kostel svatého Michaela archanděla v Blatně
a
kostel Navštívení Panny Marie v Květnově

25. 8. – 27. 8. 2023

Dobrovolné vstupné

<https://www.kvetnovskehudebnislavnosti.cz>

Pátek 25. 8. v 19 hod.

v kostele svatého Michaela archanděla v Blatně

MOUDŘE ANEBO JEN TAK?

Písně Johanna Josepha Röslera - novodobá premiéra*

Anna Hlavenková – soprán

Jan Kobow - tenor

Alena Hönigová - fortepiano Walter/Ibach

Bettina Zimmermann - life-painting / živá malba

Johann Joseph Rösler (1771–1812)

*Weisheit und Torheit / Moudře anebo jen tak**

Christian Felix Weisse (1726–1804) / Petr Koudelka (*1942)

*Das Leben ist der Welle gleich / Jdou vlny života**

Karl Christian Friedrich Maisch (1779–1832) / Petr Koudelka (*1942)

*Lied des alten Harfners / Píseň starého harfeníka**

Johann Wolfgang von Goethe (1749–1832) / Petr Koudelka (*1942)

Andante pro fortepiano (1804)

*Auf das erste Veilchen / Na první fialku**

Charlotte Albertine Ernestine von Stein (1742–1827) / Petr Koudelka (*1942)

*Am Aschermittwoch / Popeleční středa**

Johann Georg Jacobi (1740–1814) / Petr Koudelka (*1942)

*Der Wald / Les**

Christian Felix Weisse (1726–1804) / Petr Koudelka (*1942)

An die Entfernte / Vzdálené

Johann Wolfgang von Goethe (1749 - 1832) / Pavel Ludikar (1882–1970)

La verità / Pravda

Der Schlaf / Spánek

Bernhard Ambros Ehrlich (1765–1827)

Rondo pro fortepiano (1805)

In questa tomba oscura / V tomto temném hrobě

Giuseppe Carpani (1752–1825)

Die frühe Liebe / Časná láska

Ludwig Heinrich Christoph Hölty (1748–1766) / Pavel Ludikar (1882–1970)

Gia sento con diletto / Už cítím s okouzlením

Abbé Piattoli (1749–1809)

Milí posluchači!

V tomto programu bychom Vám rádi představili písně českého skladatele Johanna Josepha Röslera, jehož jméno zažívá v posledních letech renesanci. Mnozí z Vás už ho dobře znají z nahrávky orchestrálních skladeb, kterou jsme natáčeli v roce 2018 v květnovském kostele. Jeho hudba byla ve 20. století téměř zapomenuta, a to i přesto že se Rösler ve své době proslavil jako skladatel a klavírista, zanechal po sobě více než dvě stě skladeb a byl zaměstnán jako kapelník u významného mecenáše Franze Josefa Maxmiliána Lobkowitzze, s nímž pravidelně jezdil také na nedaleký zámek Jezeří.

V novodobé premiéře* na koncertě zazní sbírka *Šesti písní s doprovodem klavíru*, doplněná skladbami publikovanými v pražských hudebních časopisech *Harmonia* a *Euterpe* v letech 1805-1806. Röslerovy německé písně svědčí o nadšení, které v něm tehdy vzbudila poezie a výběr básní prozrazuje dobrý vkus. Tyto básně byly tehdy publikovány v populárních básnických časopisech (*Musen Almanache*) a přetiskoval je také Puchmayer v Praze. Sběrka Röslerových německých písní sice vyšla v nakladatelství Breitkopf & Härtel, ale dnes je hudebníkům prakticky nedostupná.

Náš festival tak zásadně přispěl nejen ke koncertnímu provedení těchto zcela neznámých písní (také na Barokním festivalu v Batzdorfu a na zámku Seehaus), ale také k přípravě moderní notové edice (ve spolupráci s Nakladatelstvím Českého rozhlasu) a nahrávky (s vydavatelstvím Koramant Records za podpory švýcarské nadace Colla parte).

Německé texty po naší notovou edici přebásnil do češtiny spisovatel, režisér a básník **Petr Koudelka** a některé z nich uslyšíte v češtině i na koncertě; jiné zazní v němčině nebo italštině. Přímo během koncertu je bude ilustrovat výtvarnice **Bettina Zimmermann**. Věříme, že pohled na tančící štětec na rodícím se obraze přímo před našima očima i znějící hudba nás přenesou do atmosféry, která Röslera před více než dvěma sty lety při četbě tehdejších populárních almanachů inspirovala k tak výmluvným skladbám.

Alena Hönigová

Weisheit und Torheit / Žít moudře nebo „jen tak“

Christian Felix Weisse (1726–1804) / Petr Koudelka (*1942)

Ich wollt' es mit der Weisheit halten:
schnell legt' ich meine Stirn in Falten,
sprach überall und allemal,
von hohen Dingen und Moral.

Doch bald ward ich der Weisheit müde.
ich gähnte zwar in Ruh und Friede;
doch Jünglinge und Mädchen sahn
mich wieder kalt und gähnend an.

Nein, dacht' ich, Torheit ist mir lieber:
die Jugend eilt zu bald vorüber.
Nein, Lachen, Liebe, Tanz und Scherz,
euch überlaß' ich ganz mein Herz.

Ich lachte, liebte, tanzte, scherzte,
bis mich's in allen Gliedern schmerzte:
Beim Tanzen ward die Zeit mir lang,
und von dem Weine ward ich krank.

Nun halt' ich es mit allen beiden,
bald mit dem Ernst, bald mit den Freuden;
die ernste Weisheit ist mein Weib,
die Torheit ist mein Zeitvertreib.

Die ein' ist Wirtin in dem Hause,
die and're Wirtin, wenn ich schmause,
und wenn die Frau zu spröde tut,
so macht es die Mätresse gut.

Nejdřív jsem chtěl žít prostě moudře:
zamračím se a je mi dobře!
Žvanil jsem, filozofoval,
hodně jsem na morálku dal.

Moudrost mě brzy unavila,
že příliš klidná, nudná byla.
Každý druhý můj kamarád
nade mnou zíval, šel by spát.

Ne! Žít „jen tak“ je mi milejší,
moudrost je pro věk pozdější.
Rozkoše lásky, tanec, smích
ať vedou mě po cestách mých.

Milovat, tančit se mi chtělo,
požitky mučil jsem své tělo.
Ne! Víno mně ubírá sil,
jak pošetilý jsem zas byl!

Ted' dospěl jsem už k svému cíli:
být vážný, chvíli pošetilý.
Hned moudře žít a hned „jen tak“,
jen tak jsem volný jako pták.

Pořádek panuje v mém domě,
mám dvě múzy – miluji obě.
Když žena pořád mele svou,
pak potěším se s milenkou.

Das Leben ist der Welle gleich / Jdou vlny života

Karl Christian Friedrich Maisch (1779–1832) / Petr Koudelka (*1942)

Das Leben ist der Welle gleich
die in dem Thal entspringt,
noch rein und sanft aus ihrem Teich
mit süßem Wallen dringt.

Jdou vlny jdou v ten širý kraj,
kde život pramení.
Čistý a něžný vodní ráj
říčního kamení.

Froh hüpfst sie über reinen Sand
mit leisem Plätschern hin,
küsst überall den grünen Rand,
und will und kann nicht fliehen.

Dann stürmt sie schnell zum Wasserfall
der Leidenschaften hin,
erhebt sich, koset überall,
wo frische Veilchen blüh'n,

Drauf schleicht sie stiller durch das Rohr,
das oft hernieder winkt,
und öfters schnell durch Dorn und Moor
auf seine Welle sinkt.

Bald kommt ein Wellchen und vereint
mit seiner Welle sich,
und flüstert zärtlich, halbgeweint:
Wie lieb', wie lieb' ich dich!

Dann schließen kleine Wellchen sich
an diese Wellen an,
und hüpfen froh und wonniglich
des Bächleins krumme Bahn.

Vom langen Kampf ermüdet geh'n
sie matt den Rand hinan,
und kommen, eh sie sich's verseh'n
zum großen Ozean.

Dětskými krůčky poskočí,
kde je a kde má být?
bublá, sem tam se otočí
zmaten od břehu k břehu.

Náhle je z něho vodopád -
o dobrodružství snít!
Všechno chce zkusit – a jak rád
vášeň a lásky něhu.

To už je život, člověče –
nahoru pění vlny,
jednou ti pohár přeteče,
jednou je štěstím plný.

Vlna za vlnou se pojí,
dotýká se těch krás:
nic, už nic nás nerozdvojí!
Mít rád tě, líbat zas!

Jak děti malé vlnky jsou
a život běží dál -
poplavou či je nese proud?
Kdo by se tomu smál?

Život jak plavba uteče,
jsi chvíli nahoře
a každá řeka zavleče
své vlny do moře.

Lied des alten Harfners / Píseň starého harfeníka

Johann Wolfgang von Goethe (1749–1832) / Petr Koudelka (*1942)
aus Wilhelm Meisters Lehrjahren / z Viléma Meistera léta učednická

Wer sich der Einsamkeit ergibt,
ach! der ist bald allein.
Ein jeder lebt, ein jeder liebt
und lässt ihn seiner Pein.

Ja, lasst mich meiner Qual!
Und kann ich nur einmal
recht einsam sein,
dann bin ich nicht allein.

Kdo sám na moře vypluje,
měl by se lidí bát?
Ať žije ten, kdo miluje!
Mám svou samotu rád.

Tož, nechte mně můj žal!
Samoty jsem se bál?
Vždyť vím a znám:
že “pak” nebudu sám!

Es schleicht ein Liebender lauschend sacht,
ob seine Freundin allein?
So überschleicht bei Tag und Nacht
mich Einsamen die Pein,
mich Einsamen die Qual.
Ach werd' ich erst einmal
einsam in Grabe sein,
da lässt sie mich allein!

Chlapec se za milou krade tmou,
zda doma je a sama.
Tak dnem a nocí samotnou
strast mně vědět dává.
Trápení mě straší.
Ach, pak budu radši,
až v hrobě budu spát.
Pak mám samotu rád.

Auf das erste Veilchen / Na první fialku

Charlotte von Stein (1742–1827) / Petr Koudelka (*1942)

Sei mir begrüßt, der Frühlingskinder
geliebter Erstling! -- Find ich dich? --
Hab' Dank, dass du dem Schlaf geschwinder
entfloht und blühtest hier für mich.

Je jaro tu a já ho zdravím!
Jeden květ zvlášť mě zajímá.
Fialko, prodíráš se z trávy -
jsi první, koho objímám!

Im dunkeln Tal, am kleinen Quellchen
blühst du im trauernden Gewand;
Dich tränkten kleine Silberwellchen
und Morgentau, bis ich dich fand.

Údolí tmavé, smutný pramen -
dík Bohu, že jsem tudy šel
stříbrnou rosou zpit a zmámen,
že málem jsem tě nenašel.

Du, meines Lebens Bild, verborgen
und ungesehen duftest du
nur wen'ge kühle Frühlingsmorgen,
und eilst dann der Verwesung zu.

Jak obraz můj je podobný ti!
Těž spěchám žít a rozkoš pít,
studeným ránem voní kvítí -
pár jar snít, a víc nepřezít.

Und schlummerst dann, geliebtes Veilchen,
und wo du schlummerst, keimen schon
jetzt unbemerkt noch junge Veilchen,
und eilen auch, wie du, davon.

Než uvadneš, má drahá, milá,
dopřej si ještě naději,
že tvoje dítko vyklíčila -
a pak už usni - raději.

Wenn sink' auch ich im süßen Schlummer
Des Blumentodes still dahin?
Wenn wird nach ausgeweintem Kummer
Auf meinem Grab' ein Veilchen blüh'n?

Kdy dostihne mě sladké snění,
kdy tiše usnu v květinách?
V tvé náruči smrt těžká není -
pak sejdeme se, nemám strach!

Schon segn' ich den vergess'nen Hügel
und grüße froh mein wartend' Grab.
Umschatte mich mit deinem Flügel,
O Tod des Frommen.' -- Brich mich ab!

Až vejdu do údolí jilmů,
s radostí vítám smrti práh,
utrhnout květ z tvých rukou přijmu.
Smrt z velké lásky, bud' můj vrah!

Am Aschermittwoch / Na Popeleční středu

Johann Georg Jacobi (1740–1814) / Petr Koudelka (*1942)

Weg von Lustgesang und Reigen;
Bei der Andacht ernstem Schweigen
warnen Totenkränze hier,
sagt ein Kreuz von Asche dir:
Was geboren ist auf Erden,
muss zu Erd' und Asche werden.

Wo Trophäen sich erheben,
Sieger jauchzen, Völker beben,
tön' es aus der Ferne dumpf
in den schallenden Triumph:
Was den Lorbeer trägt auf Erden,
muss zu Erd' und Asche werden.

Siehe durch des Tempels Hallen
Mann und Greis und Jüngling wallen
und die Mutter, die entzückt
ihren Säugling an sich drückt!
Was da blüht und reist auf Erden,
muss zu Erd' und Asche werden.

Aber von der Welt geschieden,
ohne Freud' und ohne Frieden,
blickt die Treue starr hinab
in ein modervolles Grab.
Was so mächtig liebt auf Erden,
soll es Erd' und Asche werden?

Jene, die gen Himmel schauen,
ihrer höher'n Ahndung trauen,
diesem Schattenland' entflieh'n,
vor dem Unsichtbaren knien,
O, die werden auferstehen!
Glaube kann nicht untergehen.

Die dem Vater aller Seelen
kindlich ihren Geist befehlen
und, vom Erdenstaube rein,
der Vollendung schon sich freu'n,
Sollten sie wie Staub verwehen?
Hoffnung muss dem Grab entgehen.

Zapomeň na radovánky,
mlč už u hřbitovní branky!
Rozjímej, čemu jsi blíž,
přijmi popeleční kříž.
Co je na Zemi k zrození,
v prach a popel se promění.

Jdou vojáci, jdou do bitev,
nad nimi vlaje korouhev.
Zvuk polnice zdáli zní,
triumph je tón poslední.
Vavřín, který tu zdobí zem,
v prach a popel je proměněn.

Hled' do chrámu mezi sloupy
otec, syn a děd tam vstoupí.
Matka přitulí robě
div neudusí obě.
Vždyť to lidské hemžení
se v zem a popel promění!

Ale ze světa kdo zmizí,
radost, štěstí je mu cizí,
čeho bylo dříve dost
je jen marnost nad marnost.
Nad tlejícím teď hrobem dlíš.
Prach jsi a v prach se obrátíš!

Ti, co obrací se k nebi
boží lásku poznat hledí.
Zemi stínů opustí,
Bůh je z temnot propustí.
Štěstí věčné bude jiné.
Víra nikdy nezahyne

Pojďme k tichému oltáři!
I náhrobky do tmy září.
Člověk míří stále výš.
Přijme popeleční kříž!
Zem rozpálí se doběla,
duch vstává živý z popela.

Der Wald / Les

Christian Felix Weisse (1726–1804) / Petr Koudelka (*1942)

Schwestern, wagt euch in den Hain
ja nicht allzu tief hinein.
Denn, so wahr ich ehrlich bin,
es geht um und spukt darin.

Dívky, neláká vás les?
Černého se houští střez!
Co vám budu povídat -
měli byste se tam bát!

Jüngstens ging ich ganz allein
in der Dämmerung hinein;
gleich war ein Gespenst auch da,
das Damöten ähnlich sah:

Sama jsem to zažila,
s Tamtím jsem se srazila.
Potkala jsem se tam s Tím,
který vyhlíží jak stín.

O wie schlug das Herze mir!
Glaubt ihr, Schreien half dafür?
Denkt, wie dicht ist nicht der Hain!
Todt hätt' ich mich müssen schrei'n.

Strach mi srdce rozbušil,
do houští se Tamten skryl.
Víš, jak velký je ten háj?
Křičet chci na celý kraj.

An die Entfernte / Vzdálené

Johann Wolfgang von Goethe (1749 - 1832) / Pavel Ludikar (1882–1970)

So hab' ich wirklich dich verloren,
bist du, o Schöne, mir entflohn?
Noch klingt in den gewohnten Ohren
ein jedes Wort, ein jeder Ton.

Zda věřit mám, že jsem tě ztratil,
ty krásko má, odešlas v dál,
jen ten hlas tvůj zas mně se vrátil,
ten každý tón já dobře znal.

So wie des Wand'rers Blick am Morgen
vergebens in die Lüfte dringt,
wenn, in dem blauen Raum verborgen,
hoch über ihm die Lerche singt:

jak poutník zrána touhu mívá
tou mlhou temnou proniknout,
však marně ptáče, jenž tam zpívá,
chce zrakem v dáli postihnout.

So dringet ängstlich hin und wieder
durch Feld und Busch und Wald mein Blick;
dich rufen alle meine Lieder;
o komm, Geliebte, mir zurück!

Tak zní to z duše mojí tísně
tím polem širým v každý čas,
slyš volat všechny moje písně:
Ó vrať, má lásko, vrať se zas!

La verità / Pravda

Tutti dicono che il bel sesso
pien e sol di falsità,
magli vanno tutti a presso,
questa cosa some va?

Qui non c'è d'astrologare,
ch disprezza vuol comprare,
onde l'uom si fa mendace,
per aver quel che gli piace,
ma per dir la schietta netta,
senza un straccio di donnetta,
si sta freschi in verità.

Quià d'amor del tribunale
si fa lire universale
e Cupido giusto adesso
ha provato nel processo
che i delitti mascholini,
son piu scaltri, son più fini
e son più da condonar.

Non conosco una donetta
che non abbia un non so che di grazioso
che diletta
anche brutta come l'è.

Se le manca un bel sembiante,
ha uno spirito penetrante,
se non ha la bianca pelle,
i suoi occhi con due stelle.

Io concludo con giustizia,
che la donna è una delizia,
e sappiamo il gran perchè.

Muži rádi ženu haní,
falešnou, že ona je,
přitom rádi běží za ní,
jak se nám to rýmuje?

Zbytečno je hvězd se ptáti,
ten, kdo káže, chtěl by bráti,
neboť rád muž sám se mylí,
všecko dá za sladkou chvíli,
lépe říci pravdu sobě,
že bez žínky v každé době
se to bídne světem jde.

Neboť v tribunálu lásky,
pravím já vám to bez nadsázky,
že Kupido nyní právě
mohl důkaz podat hravě,
na každém že na zločinu
muž jen mívá větší vinu,
proto on trest větší zaslouží.

Dobře znám tak mnohou žínku,
každá má cos do sebe,
co jí půvab dal do vínku,
i když ošklivá snad je.

I když neláká zjevem krásným,
jistě hýří duchem jasným,
když jí schází bělost tváří,
oko vábně jak ta hvězdička září.

Proto pravdě číňme zadost.
jenom v ženách naše radost,
a my víme dobře, proč.

Der Schlaf / Spánek

Bernhard Ambros Ehrlich (1765–1827)

In Thetis Wellen sank nun wieder
Hylatas Flammenwagen nieder
und von der Sterne hellen Glanz
verblich des Himmels Purpurkranz.

Sieh funkelnd lieblich rein und milde
lacht Hesperus im Weltgefiede
und prächtig quillt ein Sonnenmeer
in dunkeln Aetherraum umher.

Selene wandelt so bescheiden
und blas wie hoher Tugend Leiden
der Myriaden Sterne Bahn
mit stiller Majestät hinan.

Im Säuseln mohnbestreuter Schwingen
sinkt somnus Menschen Ruh zu bringen
umgaukelt von der Träume Heer zur Erde
nieder schlummerschwer.

Durch seine Balsamkraft gesunden
zeriss'ne Herzen deren Wunden
nicht Liebe Freundschaft Frömmigkeit
und Weisheit noch von Qual befreit.

Durch ihn befreit von Seelenharme
sieht sich ein Crösus oft
der arme der Sklave fühlet das Gewicht
von seinen schweren Ketten nicht.

Das Bündnis unter Tränengüssen
von Untreu Zwang und Qual zerrissen
knüpft bei geschloss'nem müden Blick
sein Zauber oft mit neuem Glück.

Auf seiner Flügel sanftes Rauschen
sieht man den Schmerzerfüllten Lauschen,
der sanft in seine Hände sinkt
und Lebenskraft aus ihnen trinkt.

Ve vlnách Thetis se nyní opět potopil
Hylatův plamenný vůz
a z jasu hvězd
karmínový věnec nebes zmizel.

Hle, jak jiskřivě, krásně, čistě a jemně
se Hesperus usímvá nad slávou světa
a nádherné moře sluncí se mihotá
v temném éterickém prostoru.

Selene proměňuje tak skromně
cesty nesčetných hvězd,
s bledostí vysokých ctností
a s tichým majestátem.

V šepotu makových křídel
klesá spánek těžce k zemi,
aby přinesl lidem odpočinek,
okouzlen armádou snů.

Silou svých balzámů léčí srdce,
jejichž rány jsou rozervané
a ani láska, ani přátelství, ani zbož-
nost je neosvobodí od trápení.

Skrze něj je od ran duše
osvobozen i Kroisos,
ubohý otrok necítí tíhu
svých těžkých řetězů.

Pouta, zalitá slzami, roztrhaná nevě-
rou a úzkostí, se za zavřenýma a una-
venýma očima jeho kouzlem znovu
spojí novým štěstím.

Na jeho křídlech jemně šustí
bolestné naslouchávání,
které se jemně noří do jeho dlaní
a pije z nich životní sílu.

Drum jubelt dir du Leidentilger
das frohe Lied der Erdenpilger
drum weiher dir auch mein Gesang
du milderst der Götter Dank.

Wenn mich des Lebens Sturm ermattet
wenn mich Übel Macht umschattet
mein Auge tränenlos erstarrt umsonst
auf Ruh und Lind' rung harrt,

wem alle Hoffnungen entfliehen
die noch in meinem Herzen glühen
und die bang und Lebens satt
nur einem Wunsch Erlösung hat,

dann sei wohltätigster der Götter
in tiefen Jammer mein Erretter
dann stille mein Seufzer du
und gies in meine Seele Ruh:
wird dann mein Stundenglas verrinnen
und eine Nacht für mich beginnen
in der mein Auge nicht mehr weint
auf die kein Morgen mehr erscheint
dann säusle leidenlos und gütig
mich sanft aus diesem Seien
dein Fittig in jenes bessre Leben hin
wo Ruh und Ewigkeit mir blüh'n.

Proto se raduj, zachránce utrpení,
z radostné písně pozemských poutníků,
protože je ti zasvěcena i má píseň, která
nechá blednout holdy jiným bohům.

Když bouře života mě unavuje,
když na mě padá stín zla
a mé oko ustrne nechopné slz
a čeká na odpočinek a úlevu,

když zmizí všechna naděje
které ještě zbyla v mém srdci,
které znepokojené a nemocné životem
přeje si jen vykoupení,

pak buď ty, nejdobrotivější z bohů,
v hlubokém zármutku můj zachránce,
utiš moje vzdechy
a vlij do mé duše pokoj:
A až nadejde čas,
kdy začne noc,
v níž mé oči už nebudou plakat
a po níž se již jitro neukáže,
pak mě něžně přenes se šuměním
na tvých křídlech z tohoto bytí
do toho lepšího života,
kde kvěť klid a věčnost.

In questa tomba oscura / V tomto temném hrobě

Giuseppe Carpani (1752–1825)

In questa tomba oscura
lasciami riposar;
quando vivevo, ingrata,
dovevi a me pensar.

Lascia che l'ombre ignude
godansi pace almen
e non, e non bagnar mie ceneri
d'inutile velen.

Zde v nejtemnějším hrobě
mě klidně spáti nech,
když po čas žití, jen zradu,
jsi měla v úmyslech.

Přej, ať se těší míru,
kdo v stínů vstoupil svět,
a nepřej si, by v popel můj
s tvým pláčem vtékal jed.

Die frühe Liebe / Časná láska

Ludwig Heinrich Christoph Hölty (1748–1766) / Pavel Ludikar (1882–1970)

Schon im bunten Knabenkleide,
pfl egten hübsche Mägdelein
meine liebste Augenweide,
mehr als Pupp' und Ball, zu sein.

Ich vergaß der Vogelnester,
warf mein Steckenpferd ins Gras,
wenn am Baum bei meiner Schwester
eine schöne Dirne saß;

Freute mich der muntern Dirne,
ihres roten Wangenpaars,
ihres Mundes, ihrer Stirne,
ihres blonden Lockenhaars;

Blickt' auf Busentuch und Mieder,
Hinterwärts gelehnt am Baum;
Streckte dann ins Gras mich nieder,
Dicht an ihres Kleides Saum.

Was ich weilend tat als Knabe,
werd' ich wahrlich immer tun,
bis ich werd' im kühlen Grabe
neben meinen Vätern ruhn.

Když já ještě chlapcem býval,
tu již dívky vábivě
mnohem raději jsem míval,
nežli všechny hračky své.

Zapomněl jsem, že kde v domě
mnohou pěknou hračku mám,
sestra má sotva si k stromu
s hezkou dívkou sedla tam.

jaká radost pro mě byla
hledět na tu sladkou tvář,
na ty rty, ta očka milá,
plavých vlasů zlatou zář.

Já se odtud ani nehnu,
o strom opřen tam stál jsem,
neb do trávy jsem si lehnul,
abych viděl šatu lem.

Co jsem dělal jako robě,
dále budu dělat rád,
až pak budu v chladném hrobě
vedle těl svých předků spát.

Gia sento con diletto / Už cítím s okouzlení

Scipione Piattoli (1749–1809)

Gia sento con diletto,
che amore al cor mi dice
ti troverai felice
col caro amato bene.

Si rendera piú grato
cosí quell' nodo amato
che al tuo costante affetto
prepara il dio d'amor.

Gia sento ...

E sol per poco ancora
soffrir ben si con viene,
si placheranno or ora
le accerbe amare pene.

Už cítím s okouzlením,
jak láska mému srdci říká,
že se šťastně sejdeme
se svou láskou.

A vděčnější budu,
až se rozplete uzel
který tvé věrné lásce
splétá bůh lásky.

Už slyším...

A i kdyby utrpení
mělo trvat o chvíli déle,
brzy bude bolest utiřena
a hořké trápení ustoupí.

Sobota 26. 8. v 17 hod.

v kostele sv. Michaela archanděla v Blatně
(za hezkého počasí v altánku v blatenském parku)

(NE)SNESITELNÁ LEHKOST aneb Sentimentální serenáda

Ensemble Consolazione

Karel Valter - flauto traverso & Jan Tuláček - romantická kytara

Mauro Giuliani (1781-1829)

Serenade, op. 127

Ferdinando Carulli (1770-1841)

Serenade, op. 109

Anton Diabelli (1781-1858)

Abend-Unterhaltungen / Večerní kratochvíle

Francesco Molino (1768-1847)

Duos, výběr z op. 61

Anton Diabelli (1781-1858)

Grande Serenade Sentimentale, op. 99

SLOVO K PROGRAMU

„Kytara nikdy nepůsobí na posluchače tak vzrušujícím dojmem jako v noci, zvláště když je tma a hráč je téměř neviditelný. Tehdy se její melancholické, jemné tóny šíří daleko do noci a málokdy člověk odolá okouzlujícím, měkce znějícím zvukům, které - i při průměrném umu - přitahují silou podobnou magnetické ty, kteří ještě chodí v dáli.“

Těmito poetickými a zároveň uklidňujícími slovy láká adeptky hry na kytaru v předmluvě ke své *Guitarre-Schule für Damen* (1821) August Swoboda. Půvabný popis tehdy velmi oblíbených večerních koncertů pod širým nebem zvaných *Nachtmusiken* podává ve svém deníku roku 1815 Ignaz Moscheles. Šest koncertů zimní sezóny (!) zaštitěných hrabětem Palffyem se konalo v botanických zahradách u vídeňského Schönbrunnu. Vystupoval na nich spolu s výkvětem hudebníků pobývajících tenkrát ve Vídni též kytarista Mauro Giuliani a flétnový virtuos Johann Sedlatzek, původem ze Slezska. Neapolitán, jak byl Giuliani označován, spustil svým příjezdem do Vídně roku 1806 kytarovou horečku, která na pár let zachvátila jak hudbymilovnou šlechtu (například zmíněný hrabě Palffy byl též Giulianiho žákem) tak měšťanstvo houfně kupující nové kytarové edice a školy. Schönbrunnské serenády okořenili o přestávce „veselí jodleři, ozývající se zpoza keřků a ještě veselejší večere.“

Oba hudebníci se potkávali pod přezdívkami *Sedl von Latscheck* (zvaný v létě *Sedla* v zimě *Latscheck*) a *Vilac Umo Capo d'Astro* na hlučných sklepních večírcích „tajné“ společnosti Ludlamshöhle, jejímiž členy byli i klavírista Moscheles (*Tasto der Kälberfuss*), skladatel C. M. von Weber (*Agathus, der Zieltreffer, Edler von Samiel*), kapelník Jírovec (*Notarsch Sakramentsky*), Salieri (*Don Tarar di Palmira*), prof. Chladni (*Monocord der Tongrübler*) a další.

Giuliani a Sedlatzek společně hráli ještě roku 1823 v Římě. To bylo již v době, kdy bohémský život donutil Giulianiho vídeňský pobyt definitivně ukončit. Sedlatzek zde hrál na jím zdokonalenou delší flétnu, jejímž nejhlubším tónem bylo *g* (stejně jako u houslí). Svědkové hovoří o tom, že tento hluboký registr byl notoricky nespolehlivý, když se však onen tón přesto podařilo vyloudit, Sedlatzek prý flétnu obřadně opřel a hluboce se jí poklonil.

Anton Diabelli, narozen poblíž Salzburku, se ve Vídni usadil krátce před Giulianiem a ačkoliv snad nelze mluvit o tom, že by byl přímo Giulianiho konkurentem (Diabelli nikdy na kytaru nekoncetoval), přece jen publikoval současně s ním své četné kompozice pro kytaru. Obchodní talent Diabellimu nechyběl a roku 1818 spoluzařadil hudební nakladatelství Cappi & Diabelli. Žádané Giulianiho skladby byly hned zařazeny do katalogu. Giuliani evidentně nebyl s vyšší honoráře spokojen a právem měl za to, že Diabelli zneužívá jeho nynější tíživé finanční situace. v rozhořčeném dopise, který píše zadlužený kytarista svému dřívějšímu vydavateli a starému příteli Artariovi, čteme: „*Ti dva arcichvastouni, kteří se holedbají, že vlastní nejlepší hudební obchod ve Vídni..., zasluhují nejen moje pohrdání, ale nebeskou pomstu.*“ Giulianiho dříve zvyklému být placen nadprůměrně se u Diabelliho dostalo podobného zacházení jako o pár let později Franzi Schubertovi.

Daleko k idyle má také dobová litografie ze sbírky nazvané *Guitaromanie* vydané okolo roku 1828 v Paříži, líčící výměnu názorů příznivců dvou kytarových škol v Paříži – staršího Carulliho a později také z Itálie přišedšího Molina. Carulli způsobil svým příjezdem roku 1808 v Paříži podobnou senzaci jako Giuliani ve Vídni. Byl to s přehledem nejplodnější skladatel - kytarista tehdejší doby,

jeho katalog má asi 400 opusových čísel. Některá Carulliho dua pro flétnu a kytaru jsou zkomponována ve spolupráci se slavným flétnistou a pozdějším profesorem konzervatoře v Paříži Jean-Louis Tulouem. Tulou byl dosti zavilým odpůrcem nového (dnes užívaného) Boehmova systému flétny, jehož zvuk měl za „tenký a bez plnosti“. Sám vyráběl flétny, u nichž chtěl docílit „*une tonalité mélodieuse et sentimentale*“.

Jan Tuláček

Neděle 27. 8. ve 15 hod.

v kostele Navštívení Panny Marie v Květnově

SVĚTE, DOBROU NOC!

Moteta, písně a kantáty rodiny Bachů z let 1650–1700

Joowon Chung - soprán, Yosemeh Adjei - alt,
Christopher Renz - tenor, Steven Klose - bas

&

BATZDORFER HOFKAPELLE (DE)

Daniel Deuter - housle

Wolfgang von Kessinger - housle a viola

Lena Rademann, Caroline Kersten - viola

Patrick Sepec - violoncello

Stefan Maass, Stephan Rath - loutna

Tobias Schade - cembalo

Heinrich Bach (1615 - 1692)

Sonáta pro 5 v F dur (Tabulaturbuch Ludwig, Gera 1662)

Johann Christoph Bach (1642 - 1703)

Árie „*Mein Freund ist mein und ich bin sein*“

z kantáty „*Meine Freundin du bist schön*“ (Altbachisches Archiv)

Johann Christoph Bach

Sarabanda variata G dur (Manuskript Bornss 1702-1704, Abschrift Nehrlich um 1800)

Johann Christoph Bach

„*Mit Weinen hebt sichs an*“ (Altbachisches Archiv)

Johann Christoph Bach

„*Ach, daß ich Wassers gnug hätte*“ (Altbachisches Archiv)

Anonym

„*Weint nicht um meinen Tod*“ (Altbachisches Archiv)

Johann Krieger (1651 - 1735)

„*Ich will in Friede fahren*“ („*Neue musicalische Ergetzlichkeiten*“ Zittau 1684)

Johann Michael Bach (1648 - 1694)

„Auf, lasst uns den Herren loben“ (Altbachisches Archiv)

Giovanni Valentini (kolem r. 1562 – 1649)

Sonáta pro 6 v g moll (Tabulaturbuch Ludwig, Gera 1662)

Johann Christoph Bach

„Wie bist du denn, o Gott in Zorn auf mich entbrannt“ (Altbachisches Archiv)

Heinrich Bach

Sonáta pro 5 v C dur (Tabulaturbuch Ludwig, Gera 1662)

Adam Drese (?) (1620 - 1701)

„Nun ist alles überwunden“ (Altbachisches Archiv)

Johann Christoph Bach

„Es ist nun aus“ (Altbachisches Archiv)

SLOVO K PROGRAMU

Rodokmen Bachů je impozantní: přibližně 80 představitelů této široce rozvětvené dynastie byli v období baroka hudebníky, zejména v Durynsku. Patřili mezi ně varhaníci, měšťtí trubači, kantoři, zpěváci a dvorní hudebníci. Na Květnovských hudebních slavnostech zazní vokální a instrumentální díla čtyř „Bachů“ ze 17. století.

Pro samotného Johanna Sebastiana Bacha bylo velmi důležité zachovat tradici své rodiny. Proto si zaznamenával informace o svých předcích a sestavil sbírku vzácných skladeb členů rodiny Bachů ze 17. století. Tento „Alt-Bachisches Archiv“ (starý bachovský archiv) byl jako součást hudebního archivu berlínské Sing-Akademie dlouho považován za válečnou ztrátu, než byl v roce 1999 znovuobjeven v Kyjevě a poté znovu převezen zpět do Německa.

Bernhard Schrammek

Festivalová témata, rozhovory s umělci a další
najdete na festivalovém blogu [Wolftraud de Concini](https://www.kvetnovskehudebnislavnosti.cz/blog)

Nejen FESTIVALOVÉ KRONIKY

<https://www.kvetnovskehudebnislavnosti.cz/blog>

Johann Christoph Bach (1642 - 1703)

Mein Freund ist mein und ich bin sein,
der untern den Rosen weidet,
und er hält sich auch zu mir.
Seine Linke lieget unter meinem Haupt
und seine Rechte herzet mich.
Er erquickt mich mit Blumen
und labet mich mit Äpfeln.
Mein Freund ist mein und ich bin sein,
denn ich bin krank vor Liebe.

Můj přítel je můj a já jsem jeho,
ten, který se pase mezi růžemi,
on je také se mnou.
Jeho levá ruka je pod mou hlavou
a jeho pravice mě hladí.
Obveselujeme mě květinami
a hýčká mě jablky.
Můj přítel je můj a já jsem jeho,
neboť jsem nemocná láskou.

Johann Christoph Bach

Mit Weinen hebt sichs an,
dies jammervolle Leben,
es muß das kleinste Kind
der bittern Tränen Schar
sich weinend untergeben,
eh' es sich noch besinnt.
Wenn's kaum geboren ist,
so höret man doch schon,
daß sich bei ihm erhebt
der schmerzsvolle Ton.

Začíná to pláčem,
tento mizerný život,
i nejmenší děťátko
se musí podřídít
proudu hořkých slz,
ještě než přijde k rozumu.
Sotva se narodí,
už slyšíš,
že se v něm vzdouvá
bolestný tón.

Das Mittel unsrer Zeit
ist überschwemmt mit Sorgen,
wir sind des Glückes Spiel.
Der weinet durch die Nacht
bis an den lieben Morgen,
und hilft ihm doch nicht viel.
Der Furcht- und Hoffnungsstreit
zerquälet unsern Sinn
und nimmt, eh' man es denkt,
die besten Jahre hin.

Naše doba
je zaplavena starostmi,
jsme jen hrou štěstěny.
Kdo propláče celou noc
až do milého rána,
přec mu to nic nepomůže.
Spor strachu a naděje týrá naši mysl
a bere nám,
než se nadějeme,
naše nejlepší léta.

Das Alter kömmt herbei, die kummervollen Jahre,
die uns gefallen nicht,
und führen uns den Weg
zur trüben Totenbahre.
Wann dieses dann geschieht,
so ist es aus mit uns; der tränenvolle Lauf
hat nun das Ziel erreicht und hört mit
Weinen auf.

Přijde stáří, smutná léta,
která nás netěší,
A vedou nás cestou
k temným marám.
Když se to stane,
pak je s námi amen;
slzavý běh dosáhl svého cíle
a ustal s pláčem.

Johann Christoph Bach

(nach Jer 9; Ps 38; Klagelieder Jer. 1 / dle Pláče Jeremjášova, Žalm 38)

Ach, daß ich Wassers gnug hätte
in meinem Haupte
und meine Augen Tränenquellen wären,
daß ich Tag und Nacht beweinen könnte
meine Sünde!

Meine Sünde gehen über mein Haupt,
wie eine schwere Last
sind sie mir zu schwer worden.
Darum weine ich so, und meine beide
Augen fließen mit Wasser.
Meines Seufzens ist viel,
und mein Herz ist betrübet, denn der
Herr hat mich voll Jammers gemacht am
Tage seines grimmigen Zorns.

Weint nicht um meinen Tod,
ich hab in frohen Siegen
nun völlig überstiegen
Furcht, Jammer, Angst und Not.
Ich hab in Christi Wunden
mein höchstes Wohlsein funden.
Weint nicht um meinen Tod!

Was mich vorhin verletzt'
ist mir zur Freude worden,
weil in dem Engelorden
mein Jesus mich ergötzt.
Nun wird er Gnad' erteilen
und mit Vergnügen heilen,
was mich vorhin verletzt'.

Hilf Gott, wie spielt die Welt!
Bald will man Götter ehren,
die Pracht und Macht bescheren,
bald sucht man Gut und Geld,
bald lenkt man seine Sinnen
nach hohen Ehrenzinnen.
Hilf Gott, wie spielt die Welt!

Ach, kéž bych měl
v hlavě dost vody
a mé oči byly fontány slz,
abych mohl dnem i nocí plakat nad
svými hříchy!

Mé hříchy jdou na mou hlavu,
a tíží mě jako břemeno,
které už nelze unést.
Proto pláču a z obou očí
mi tečou proudy vody.
Mé vzdychání je veliké
a mé srdce je zarmoucené,
neboť Hospodin mě naplnil zármutkem
v den svého prudkého hněvu.

Anonym

Neplačte nad mou smrtí,
právě jsem v radostných vítězstvích
zcela překonal strach,
smutek, úzkost a trápení.
V Kristových ranách
jsem našel nejvyšší štěstí.
Neplačte nad mou smrtí!

Co mě trápilo předtím,
se stalo mou radostí,
protože v Řádu andělů
mě těší můj Ježíš.
Nyní mi dá milost
a s láskou uzdravuje vše,
co mě dříve bolelo.

Bože, jak si ten svět hraje!
Chvíli jsou ctěni bohové,
kteří přinášejí nádheru a moc,
nebo člověk hledá bohatství a peníze
a někdy zase obrátí
své smysly k dosažení nejvyššího uznání.
Bože, jak si ten svět hraje!

Das Leben ist voll Müh,
kaum werden wir geboren,
schon ist das Kreuz erkoren,
das drückt uns spat und früh.
Kann man viel Jahre zählen,
wird Mut und Stärke fehlen.
Das Leben ist voll Müh!

Zuletzt trifft uns der Tod.
Dem müssen alle zollen,
wir leben wie wir wollen,
noch Kraft, noch Purpurrot
kann diesen Gast bewegen
ein Stündlein zuzulegen.
Zuletzt trifft uns der Tod.

Betrübtes Mutterherz,
bestürzte Blutverwandte,
ja Schwester, Wohlbekante,
ach, hemmet euren Schmerz!
Ich komme doch nicht wieder.
Drum laßt das Trauern nieder.
Betrübtes Mutterherz!

Mißgönnt mir nicht die Kron',
mit der mich Jesus zieret,
weil ich den Streit vollführet.
O schönes Siegeslohn!
Ich schweb' in Himmelsfreuden
und weiß von keinem Leiden.
Mißgönnt mir nicht die Kron'!

Ach selig leben die,
die wie ich gestorben
und diesen Schmuck erworben
durch Glauben, Furcht und Müh.
Mein Wissen und Erkennen
kann ich vollkommen nennen.
Ach selig leben die!

Drum Erde gute Nacht
mit deinem Kummerwesen!
Ich bin nun recht genesen
und ganz in voller Pracht.
Ich hab' den Sieg gewonnen und bin der
Welt entronnen, drum Erde gute Nacht!

Život je plný dřiny,
sotva se narodíme
už je pro nás vybrán kříž,
který nás tlačí pozdě i brzy.
A když se člověk dopočítá mnoha let,
dochází mu odvaha i síla.
Život je plný dřiny!

A nakonec nás zasáhne smrt.
Všichni jí musí vzdát hold,
žijeme, jak chceme,
ale ani moc, ani karmín
nemůže pohnout tímto hostem
ani o hodinu déle.
Smrt je to poslední, co nás zasáhne.

Zarmoucené matčino srdce,
zděšení pokrevní příbuzní,
ano, sestro, drahá milá,
ach, zadrž svůj zármutek!
Já už nepřijdu.
Odlož svůj žal.
Zarmoucené matčino srdce!

Neupírejte mi korunu,
kterou mě zdobí Ježíš,
protože jsem bojoval.
Ó krásná odměno za vítězství!
Jsem v nebeské blaženosti
a neznám žádné utrpení.
Neupírejte mi jeho korunu!

Ó, požehnání jsou ti,
kteří zemřeli jako já
a získali tento klenot
skrže víru, bázeň a námahu.
Mé poznání a porozumění
mohu nyní nazvat dokonalým.
Ó, ti jsou požehnání!

Tak dobrou noc Země
s tvým trápením!
Už jsem se docela zotavil
do plné krásy.
Zvítězil jsem a unikl jsem světu,
takže Země, dobrou noc!

Johann Krieger (1651 - 1735)

Ich will in Friede fahren.
Was frag ich nach der Welt,
die mich gefangen hält.
Mein Heiland zeigt sich,
an diesen halt ich mich,
der soll mir alles offenbahren,
ich will in Friede fahren.

Chci odejít v pokoji.
Co bych chtěl po světě,
který mě drží v zajetí.
Můj Spasitel se ukazuje,
k němu se upínám,
On mi všechno zjeví,
v pokoji odejdu.

Ich will in Friede fahren.
Mein Jesus hat den Sieg,
der endigt allen Krieg
und allen Überdruß
durch seinen Friedensschluß.
Worauf soll ich mich länger sparen?
Ich will in Friede fahren.

Chci odejít v pokoji.
Můj Ježíš má vítězství
který ukončuje všechny války
a vše zbytečné
skrže svůj mír.
Pro co se mám déle šetřit?
Chci odejít v pokoji.

Ich will in Friede fahren.
Eh mir das Licht entweicht,
das auf die Heyden leucht
und des Erlösers Pracht den Völkern kund-
bar macht. Da soll sich Gott und Seele
paaren. Ich will in Friede fahren.

Chci odejít v pokoji.
Než mi uhasne světlo,
které svítí národům
a zvěstuje slávu Spasitele,
Bůh a duše ať se spojí.
Chci odejít v pokoji.

Ich will in Friede fahren.
Der angenehme Tod
Vollendet meine Noth
Und fängt das Leben an
Mehr als ich wünschen kann.
Gott mag den kalten Leib bewahren.
Ich will in Friede fahren.

Chci odejít v pokoji.
Příjemná smrt
dokoná mé utrpení
a život začne více,
než si mohu přát.
Bůh ať zachová chladné tělo.
Chci odejít v pokoji.

Johann Michael Bach (1648 - 1694)

Auf, laßt uns den Herren loben
für die große Wundertat,
weil er wider manches Toben
uns dies Jahr geschützt hat.
Gottes Güt' und wahre Vattertreu
ist und bleibet alle Morgen neu.

Vstaňme a chvalme Pána
za velký zázrak,
neboť nás letos
proti mnohým bouřím ochránil.
Boží dobrota a pravé otcovství
jsou stálé a každé ráno nové.

Andre Länder sind verheeret
durch den Krieg und Feuers Glut.
Wir sind blieben unversehret,
Gott hält uns in seiner Hut,
weil die Güt' und seine Vattertreu
ist und bleibet alle Morgen neu.

Ach wie sind durch Unglückswellen
vielen Seel und Geist verwund't,
Gottes gnadenreiche Quellen
halten uns annoch gesund,
denn die Güt' und seine Vattertreu
ist und bleibet alle Morgen neu.

Drum so laßt zu Gott uns treten,
daß er, wie dies Jahr geschehn,
uns auf unser emsig Beten
lasse seine Hülfe sehn,
daß wir spüren, seine Güt' und Treu
bleibe bei uns alle Morgen neu.

Gottes Wort' und reine Lehre,
Recht und auch Gerechtigkeit
ferner sich bei uns vermehre
und erschalle weit und breit,
auf daß seine Güt' und Vattertreu
bleibe bei uns alle Morgen neu.

Wenn dann endlich durch viel Leiden
wir beschließen unsern Lauf,
woll' uns Gott zu seinen Freuden
zu sich nehmen himmelauf;
denn so bleibet seine Güt' und Treu
bei uns ewig und ohn' Ende neu.

Jiné země jsou zničené
válkou a žárem ohně.
Nám se nic nestalo,
Bůh nás chrání
pro dobrotu a věrnost Otce,
která je stálá a každé ráno nová.

Ó, jak mnoho duší
bylo vlnami neštěstí zraněno,
přesto nás Boží milostivé prameny
stále udržují zdravé,
pro dobrotu a věrnost Otce,
která je stálá a každé ráno nová.

Pojďme tedy k Bohu,
aby nám, jak to udělal v tomto roce,
po našich pilných modlitbách
dal pocítit svou pomoc,
abychom pocítili jeho dobrotu a věrnost
a zůstávaly s námi každé ráno nanovo.

Boží slovo a čisté učení,
spravedlnost a právo,
ať se mezi námi rozmnoží
a zaznívá široko daleko,
aby s námi jeho dobrota a otcovství
zůstávaly každé ráno znovu.

Když nakonec, po dlouhém utrpení.
ukončíme svou cestu,
Bůh nás přizve ke svým radostem
do nebe; Neboť pak s námi jeho dob-
rota a věrnost bude zůstat věčně a bez
konce stále znovu.

Johann Christoph Bach

Wie bist du denn, o Gott,
in Zorn auf mich entbrannt,
ist deine Güte gar in Eifer umgewandt?
Vor Trauern hab ich fast
kein Mark mehr in den Beinen,
die Augen werden Blut
und schwellen auf von Weinen.

Proč jsi se na mě, Bože,
proč si se rozhněval?
Obrátila se tvá dobrota v žár?
Pro zármutek už nemám
morku v nohách,
mé oči jsou krvavé
a otékají pláčem.

Des Jammers Unmut
hat mir allen Mut genommen,
ich bin vor Kummernis
fast von mir selber kommen.

Wenn alles in der Nacht
empfindet seine Ruh,
so wach ich ganz allein
und tu kein Auge zu;
denn ist es mir bequem
mich inniglich zu kränken,
dann pfleg ich meiner Not
am meisten nachzudenken.
Dann überkomm ich Lust
die Unlust nicht zu hemmen,
dann könnte man mich sehn
mein Lager recht durchschwemmen.

Ach Gott, willst du mit mir nun,
nun zürnen ewiglich,
will denn dein Antlitz
gar vor mir verbergen sich?
Wie streck ich Tag
und Nacht zu dir aus meine Hände!
Du aber fleuchst, je mehr ich,
Herr, mich zu dir wende.

Ich dacht, du würdest mich auf einem
Fels erhöhen, so muss ich tief hinab fast
in den Abgrund gehen.
Du gibst mir manchen Stoß zu meinem
kranken Herzen; du schlägst mich, da es
mich am meisten pflegt zu schmerzen.
Warum verfolgst du mich, was willst du
von mir haben? Was hat ein Mensch für
dich, was forderst du für Gaben?

Begehrst du Herzensangst, der,
der hab ich gnug bei mir.
Vielleicht ist dir gedient mit Tränen,
die sind hier,
vielleicht ist dir gedient mit Demut,
lieg ich doch oft vor dir auf Erden;

Nespokojenost trápení
mi vzala všechnu odvahu,
jsem plný smutku
téměř přicházím o smysly.

Když všechno v noci
spočívá v klidu,
probouzím se úplně sám
a nezamhouřím oka;
Neboť se mi to hodí,
vevnitř se týrat,
probírat se
ve svém trápení.
Pak přemáhám touhu
nebrzdit nechuť,
pak by mě někdo mohl zahlédnout,
jak se můj tábor potápí.

Bože, chceš se snad
teď na mě hněvat navěky,
skrývat svou tvář,
schovávat se přede mnou?
Jak k tobě dnem i nocí
vztahuji ruce!
Ale čím víc se k tobě obracím,
tím víc přede mnou, Pane, prcháš.

Myslel jsem, že mě vyzdvihneš na skálu,
ale já musím jít dolů téměř do propasti.
Dáváš mi mnoho ran
do mého nemocného srdce;
Biješ mě tam, kde to nejvíc bolí.
Proč mě pronásleduješ?
Co ode mne chceš?
Co má člověk pro tebe udělat,
jaké dary žádáš?

Toužíš-li po úzkosti srdce,
pak jí chovám v srdci dost.
Snad Ti poslouží slzy,
jsou tady.
Snad ti poslouží pokora,
neboť často před tebou ležím na zemi;

vielleicht ist dir gedient mit Seufzern,
ihrer kann nicht mehr gefunden werden.
Mein Gott, sei länger nicht in Zorn
auf mich entbrannt,
lass deinen Eifer sein in Güte umgewandt.

Snad ti poslouží mé vzdechy,
ale ty už nenajdeš.
Můj Bože, už se nehněvej,
ať se tvá horlivost
obrábí k dobrotě.

Adam Drese (?) (1620 -1701)

Nun ist alles überwunden,
meine Liebsten, weinet nicht!
Älter Jammer ist verschwunden,
ob des Lebens Feldhaus bricht.
Ist mein Geist doch aufgenommen
in das Himmelshaus der Frommen,
wo nur Leben, Lust und Pracht.
Welt Ade zu guter Nacht!

Nyní je vše překonáno,
moji nejdražší, neplačte!
Starý smutek je pryč.
Ať se dům na poli života kliděn rozpadá,
můj duch je již přijat
do nebeského domu zbožných,
kde je jen život, radost a nádhera.
Sbohem světu a dobrou noc!

Johann Christoph Bach

Es ist nun aus mit meinem Leben,
Gott nimmt es hin, der es gegeben,
kein Tröpflein mehr ist in dem Fass,
es will kein Fünklein mehr verfangen,
das Lebenslicht ist ausgegangen,
kein Körnlein mehr ist in dem Glas.
Nun ist es aus, es ist vollbracht,
Welt, gute Nacht! Welt, gute Nacht!

Můj život je nyní u konce,
Bůh si ho bere, ten který mi ho dal,
v sudu nezbyla ani kapka, nezbyla ani
jiskra, kterou by bylo možné zachytit,
světlo života zhaslo,
ve sklenici nezbylo ani zrnko.
Teď je konec, je konec.
Světě, dobrou noc! Světě, dobrou noc!

Komm, Todestag, du Lebenssonne,
du bringest mir mehr Lust und Wonne,
als mein Geburtstag bringen kann,
du machst ein Ende meinem Leiden,
das sich schon mit den Kindtauffreuden
von jenem hat gefangen an.
Nun ist es aus, es ist vollbracht,
Welt, gute Nacht! Welt, gute Nacht!

Přijď, dne smrti, ty slunce života,
přinášíš mi více radosti a potěšení
než mohou přinést mé narozeniny,
ukončuješ mé utrpení,
které začalo už s porodními bolestmi.
Teď je konec, je konec,
Světě, dobrou noc!
Světě, dobrou noc!

Was wollt ihr euch doch nach mir sehnen?
Ach! stillet, stillet eure Tränen,
weil meine schon gestillt sind,
mir wischt sie Jesus aus den Augen,
was wollen denn die euren taugen?
und lacht mit mir als Gotteskind.
Was Jesus macht, ist wohl gemacht,
Welt gute Nacht! Welt, gute Nacht!

Proč se vám po mně stýská?
Ach, uhaste už své slzy,
protože moje už jsou usušeny,
Ježíš mi je stírá z očí,
k čemu jsou dobré ty vaše?
A smějte se se mnou jako Boží děti.
Co Ježíš dělá, dobře dělá.
Světě, dobrou noc! Světě, dobrou noc!

INTERPRETI A AUTOŘI

(abecedně)

BATZDORFER HOFKAPELLE

Batzdorfská dvorní kapela zahájila svou činnost o Velikonocích roku 1992 koncertem v renesančním sále v Batzdorfském záměčku nedaleko Drážďan. Zde se každoročně koná dnes již legendární festival Batzdorfer Barockfestspiele.

Obzvláštní pozornost si po řadě vlastních produkcí drážďanského repertoáru (na zámku Pillnitz, v *Ekghof-Theater Gotha*, v divadle postupimského zámku Sanssouci, v historickém divadle v Neuburgu a. d. Donau, v markraběcím operním divadle v Bayreuthu a v mnichovském *Cuvilliéstheater*) získalo scénické provedení Mozarta - Pasticcio short cuts v Lucemburku, Paříži a dalších městech v roce 2006 ve spolupráci s Laurencem Equilbey. Specialitou souboru je „hledání pokladů“ v bohatém archivu rukopisů Drážďanské státní knihovny - stal se proto oblíbeným hostem řady festivalů staré hudby jako např. *Tage Alter Musik Herne* (WDR). Velký ohlas měla také vlastní inscenace opery *Cleofide* od Johanna Adolfa Hasseho v historickém divadle *Bad Lauchstädt* v rámci bachovských slavností v Lipsku 2012.

Vedle bohaté diskografie nahrávek oper a oratorií jmenujme např. prvonahrávku Händelovy orchestrální tvorby z drážďanských rukopisů nebo kantáty Hasseho a Zelenky s francouzskou zpěvačkou Salomé Haller (vyd. Kammerton), dále CD ve spolupráci se Sächsisches Vokalensemble u vydavatelství cpo nebo nahrávku drážďanské orchestrální hudby z Pisendelovy sbírky s hobojskou Xenii Löffler (vyd. Accent, ACC 24202). Z téže sbírky pochází nahrávka hudby Torelliho, Händela, Weisse, Porpory, Brescianella a prvonahrávka orchestrální hudby a koncertů bayreuthského kapelníka Johanna Pfeiffera. Roku 2011 zveřejnila Batzdorfer Hofkapelle spolu s Raimundem Nolte také všechny Händelovy kantáty se sólovým basem, jako výsledek mimořádně tvůrčího pobytu v Itálii. Xenia Löffler je sólistkou jejich nahrávek hudby bratří Graunů (2014, ACC 24 280) a „My Favourite Instrument“ (2015, ACC 24295).

Mnohé z těchto projektů byly realizovány ve spolupráci s rozhlasem (MDR, DLF, WDR, BR, Deutschlandradio Kultur) nebo byly podpořeny nadací Mitteldeutsche Barockmusik in Sachsen, Sachsen-Anhalt und Thüringen e.V.

//www.batzdorfer-hofkapelle.de/

WOLFTRAUD DE CONCINI

Novinářka, spisovatelka a fotografka Wolftraud de Concini se narodila roku 1940 v Trutnově, vyrostla v Německu a od roku 1964 žije v Itálii. V Čechách se proslavila především jako kronikářka *Plzně 2015 – evropského města kultury*. Její duchaplné reportáže z festivalového dění i zapomenutých vesniček českého pohraničí, stejně jako její šibalská očka a psík Zampa, který ji všude doprovází, se vryly do paměti jejích čtenářů. Její knihy *Böhmen hin und zurück / Boemia andata e ritorno* (2013) a *Klaras Schuhe*

/ *Le scarpe di Klara* (2018) byly přeloženy do češtiny (*Čechy tam a zpátky, Klářiny boty*).

Wolftraud de Concini vystudovala filozofii a historii umění na univerzitě v Mnichově, pak etnografii a románské jazyky na univerzitě v Innsbrucku.

Má za sebou bohatou publikační činnost věnovanou mnoha italským regionům, jazykovým menšinám i duchovním tématům. Její cestovatelské příručky jsou psané pohledem umělkyně a historičky; její umělecké publikace jsou zase protkané zajímavostmi a glosami zkušené novinářky.

Snové fantazie i přesné postřehy s náznakem humoru či ironie kontrastují i v jejím výtvarném vyjádření. Wolftraud de Concini pořádá samostatné výstavy fotografií a velká část její fotografické tvorby byla publikovaná v knize *Mi è arrivata un'immagine* (2012) spolu s obrazy a sochami jejího zesnulého partnera Olimpia Cariho. Její poslední kniha *Wally e il gelato al pistacchio* (Wally a pistáciová zmrzlina) je ilustrovaná jejími vlastními kresbami.

ANNA HLAVENKOVÁ

Anna Hlavenková začínala zpívat v dětském chrámovém sboru, ze kterého přešla do Brixioho komorního sboru Teplice. Vystudovala konzervatoř v Teplicích a již během studia přijala nabídku souboru Musica Antiqua Praha zaměřující se na dobovou interpretaci barokní hudby. S ním se zúčastnila celé řady významných evropských festivalů a natočila několik CD a televizních pořadů.

Pro svůj lyrický soprán a stylově čistou interpretaci se brzy stala vyhledávanou sólistkou i mnoha dalších souborů zaměřených na autentickou interpretaci barokní hudby (Musica Florea, Ad Vocem, Capella Regia Musicalis, La Vinciolina, atd.). Je zakládající členkou souboru Verba Chordis.

Jako sólistka těchto souborů vystupovala na řadě evropských hudebních festivalů (Lufthansa Baroque Festival, Abbaye d'Ambronay, Pražské Jaro, Göttinger Händel-Festspiele atd.). Spolupracuje s rozhlasem a televizí, natočila řadu tématických CD.

Ve své koncertní činnosti se reprezentuje bohatým repertoárem od renesančních písní až po evropské baroko a současnou hudbu předních českých autorů. Od roku 1994 se také věnuje písňové tvorbě 20. století a lidové písni se souborem Musica Bohemica J.Krčka.

Pravidelně se zúčastňuje koncertních turné po Španělsku a mezi její tamější vystoupení patří také Mozartovo Requiem a Handelův Mesiáš. Její scénická vystoupení zahrnují kromě dalších titulní roli opery Dido a Aeneas Henryho Purcella v plzeňském divadle a Sub Ole Pacis Jana Dismase Zelenky se souborem Musica Florea.

Od roku 2005 působí jako profesorka zpěvu na konzervatoři v Teplicích.

<http://www.annahlavenkova.cz/>

ALENA HÖNIGOVÁ

vystudovala cembalo na Akademii múzických umění v Praze (u Giedré Lukšaité Mrázkové, Zuzany Růžičkové, Václave Lukse). V letech 1999–2004 pokračovala ve studiu na Schole cantorum basiliensis (Basilej, Švýcarsko), kde se věnovala cembalu, fortepianu, generálbasu a improvizaci (Andrea Marcon, Jesper Christensen, Edoardo Torbianelli).

V roce 2001 vyhrála se souborem La Vinciolina cenu festivalu v Göttingen. Od téhož roku do roku 2009 působila na *Schola Cantorum Basiliensis* jako cembalistka a korepetitorka. V roce 2002 založila s Corinou Marti *Ensemble Muscadin*. V roce 2006 uvedla premiéru soudobé opery *Esther* od Borise Yoffeho, zkomponované pro historické nástroje.

Pravidelně koncertuje jako sólistka na cembalo a fortepiano nebo v rámci nejrůznějších hudebních souborů. 2004–2010 organizovala v Basileji úspěšnou koncertní řadu v kostele Sv. Leonharda, na niž v roce 2011 navázala cyklem koncertů raně romantické hudby ve *Wildtsches Haus*.

V letech 2011–2015 realizovala pravidelnou koncertní řadu duchovních koncertů barokní hudby v barokním refektáři dominikánského kláštera sv. Jiljí v Praze (Dominikánská 8, Hudební jaro u dominikánů) a 2012–2018 též Hudební léto v Jezeří, které se dramaturgicky zaměřovalo na hudbu lobkovické kapely.

Alena Hönigová také přednáší a vyučuje na mistrovských kurzech (2013-2014, 2016 ve Valticích, 2014 v Želivě a Košicích, 2015 v Rezekne v Lotyšsku, 2017, 2019 v Seehaus, 2018–2019 na konzervatoři v Teplicích).

V roce 2005 natočila pro švýcarské rádio DRS2 s flétnistkou Corinou Marti CD *Seicento im Lombardei* (vydavatelství Ars musici, 2006), 2007 bachovské CD pro francouzský label Edition du nopal a 2009 nahrávku vokálních a instrumentálních děl Salamona Rossiho (Panclassics, CH). U basilejského vydavatelství Koramant Records pak vydala nahrávky skladeb pro fortepiano Jana Ladislava Dusíka (2011), Jommelliho kantát (2014), orchestrálních skladeb lobkovického kapelníka Johanna Josepha Röslera (2018) a komorní skladby švýcarského romantického skladatele Friedricha Theodora Fröhliche (2020). V roce 2022 vydala monografii s tematickým katalogem věnovanou skladateli Johannu Josephu Röslerovi.

<https://www.alenahonigova.com/>

JAN KOBOW

Jan Kobow (*1966) je německý klasický tenor. Jan vyrostl v Berlíně, kde získal své první hudební vzdělání v chlapeckém sboru *Staats- und Domchor* Berlin pod vedením Christiana Grube. Poté vystudoval varhany na *Schola cantorum* v Paříži a své studium církevní hudby zakončil v roce 1994 na *Musikhochschule* v Hannoveru. Svá pěvecká studia ukončil roku 1999 na hudební akademii v Hamburku u Sabine Kirchner.

Jan Kobow je mezinárodně uznávaný písňový interpret a žádaný sólista oratorií. Koncertoval s vynikajícími dirigenty jako je Nikolaus Harnoncourt nebo Philippe Herreweghe a účastnil se natáčení kompletních bachovských kantát (tzv. „Bach Cantata Pilgrimage“) pod vedením Johna Eliota Gardinera. Jan Kobow vystupuje často jako písňový interpret, s těžištěm v německém romantickém písňovém repertoáru. Pravidelně pořádá písňové večery s klavíristou Kristianem Bezuidenhoutem. Jako operní zpěvák hostoval Jan Kobow roku 2003 na *Boston Early Music Festival*, v létě 2004 debutoval v *Theatre Royal de la Monnaie Brüssel* jako *Telemaco* v Monteverdiho opeře *Il ritorno d'Ulisse in patria*. S touto operou také vystoupil v Lincolnově centru v New Yorku nebo v Caen v Lucembursku.

Od devadesátých let vystupuje Jan Kobow pravidelně se souborem „Himlische Cantorey“, který se specializuje na hudbu Claudia Monteverdiho a Johna Dowlanda. Od roku 2009 žije na zámku Seehaus v Bavorsku, který se díky Janovu uměleckému a organizačnímu působením stal důležitým kulturním střediskem v kraji.

Ocenění

1998: První cena na 11. mezinárodní soutěži Johanna-Sebastiana-Bacha

2004: „Luitpoldpreis“ festivalu Kissinger Sommer

https://de.wikipedia.org/wiki/Jan_Kobow

PETR KOUDELKA

Publicista, fejetonista a spisovatel Petr Koudelka (1942) je absolventem Filozofické fakulty UK. Byl redaktorem Mladé fronty, Mladého světa, autorem řady audiovizuálních projektů, režisérem publicistických dokumentů i scénářů k audiovizuálním projektům a výstavám. Jeho články, fejetony a reportáže byly publikovány v časopisech Literární noviny, Instinkt, Týdeník Televize a Týdeník Rozhlas.

Je autorem několika knih fejetonů (*Co se do hlavy vejde* - 1991, *Co dosud ženám nikdo neřekl* - 1994, *Proč je to horší, když je to lepší* - 2005, *Ani se neptejte* - 2012), básní a románů (*Peříčka, peříčka* - 1992, bibliofilie *Aeroplány nad Brescií* - 1996, *Golemův návrat* - 1997, knížka novel *Pražské halucinace* - 2003, básnická poema *Helena Trojská* - 2005, *Skladiště soli* - 2008, *Šťastné dny v kómatu: Manuál pro vyšinuté!* - 2012, román-pasticcio *Dýdžej Don Juan a ti druzí* - 2016).

Kniha *Růže k snídani* (Fotorenesance, 2021) je reflexí nedávné cesty po Indii. Fotografie a vyprávění Gabriely Kumar Sharma protkané poezií Petra Koudelky líčí obraz putování po daleké zemi, ale i do vlastního nitra.

JAN TULÁČEK

V roce 2006 absolvoval HAMU péčí prof. Milana Zelenky. Věnuje se hlavně interpretaci sólové a komorní hudby období raného romantismu na historické nástroje. Spolupracuje s řadou sólistů specializovaných na tzv. starou hudbu a je členem souboru *Concolazione*. Soudobou komorní hudbu pěstuje jako člen souboru *Konvergence*.

Jeho hráčský um je zachycen na několika kompaktních discích a nahrávkách pro Českou televizi a Český rozhlas, jako dlouholetý člen *Pražského kytarového kvarteta* koncertoval v Evropě a zámoří. Kromě činnosti interpretační se profesionálně zabývá stavbou kopií historických kytar.

KAREL VALTER

Mnohostranný hudebník Karel Valter (*1980) vystudoval příčnou flétnu a dirigování na pražské konzervatoři. Roku 2006 pak s vyznamenáním ukončil své postgraduální studium na *Schola cantorum basiliensis* (Basilej, Švýcarsko) v oboru barokní příčná flétna neboli flauto traverso a o rok později v Luzernu (obor dirigování). Absolvoval též řadu mistrovských kursů, které vedli např. Ashley Solomon nebo Barthold Kuijken.

Jako dirigent spolupracuje Karel Valter s řadou orchestrů (*Capriccio Barockorchester*, *La Cetra Barockorchester Basel*, *Festival Strings Lucerne*). Vystoupil např. v *Gasteig* v Mnichově nebo zastupoval Andreu Marcona v *Konzerthausu* v Berlíně. V sezóně 2012/13 dirigoval Mozartovu operu „Idomeneo“ v *Theater Basel*. Karel Valter je také velmi úspěšným dirigentem a interpretem soudobé hudby; skvělý ohlas publika i kritiky vzbudilo obzvláště jeho uvedení opery „Aloïse“ od Thüring Bräma.

Od roku 2005 je stálým členem barokního orchestru *Capriccio*, pravidelně vystupuje též s barokními orchestry *La Cetra* nebo *Freitagsakademie Bern*. V četných flétnových koncertech vystoupil jako sólista s orchestry *Capriccio* a *La Stagione Frankfurt*.

Karel Valter je finalistou *Mezinárodní Telemannovy soutěže* v Magdeburgu 2009. Ve stejném roce vyhrál v Yorku se souborem *Meridiana* soutěž *Early Music Network International Young Artists*. Také je členem souboru *Consolazione*, který se věnuje interpretaci hudby raného 19. století na historických nástrojích. Nahrával pro BBC, Bayerischer Rundfunk, DRS2, Radio Suisse Romande a Český rozhlas, dále pro vydavatelství Tudor (Švýcarsko), Deutsche Grammophon a Ars Produktion (Německo).

<http://www.karelvalter.com>

BETTINA ZIMMERMANN

„Bettina Zimmermann je umělkyně, která se již desítky let věnuje kultuře a umění. Upozornila na sebe četnými výstavami a návrhy ve veřejném prostoru a její tvorba osciluje mezi různými materiály, sklem, keramikou nebo papírem a pohybuje se mezi uměleckými žánry malby, sochy a performance. Revitalizace zříceniny zámku Batzdorf na celostátně uznávaný umělecký a kulturní prostor vyzdvihuje Bettinu jako umělce jako tvůrce životního prostoru, který se snaží uvést lidi, přírodu a kulturu do souladu.

Bettina Zimmermann se narodila v roce 1957 a vyrůstala v uměleckém prostředí rodiny Paula a Ino Zimmermannových v Lipsku. Od útlého věku se učila umělecky vyjadřovat, deset let navštěvovala Mezinárodní hudební školu v Lipsku (s partnerskými městy v Praze, Varšavě, Rize a Tallinnu) na katedře výtvarného a užitého umění (malba/grafika a keramika) a poté se vyučila technickou kreslířkou a tři roky pracovala v oblasti designu zeleně. Přitom objevovala tvůrčí sílu přírody, která jí inspirovala při navrhování zahrad a plánování výsadby. Současně se čtyři roky věnovala večernímu studiu na Akademii výtvarných umění v Lipsku v oborech malba/grafika, akt a sochařství. Na *Fachhochschule für Werbung und Gestaltung* v Berlíně absolvovala v roce 1981 obor veletržní a výstavní design.

V roce 1978 se jí narodil syn David Emanuel a v roce 1979 dcera Anna Theresa. V roce 1987 se přestěhovala z Berlína na zámek Batzdorf (nedaleko Míšně) a byla iniciátorkou proměny zámku Batzdorf ze zříceniny na kultovní kulturní místo v Sasku. Od té doby k jeho rozvoji přispívá svými uměleckými dovednostmi i odbornými znalostmi. Bettina Zimmermann je členkou BBK (Bund Bildender Künstler) a od roku 1988 je umělkyní na volné noze.“

Dr. Michael Wächter

